

Викинули з хати Кравчука Андрія та його дружину Марину з трьома дітьми. Діти померли з голоду. Андрій їх позносив у ряднах на кладовище і позакопував.

Розкуркулили і вигнали з хати Зіневича Бенедикта, а в хаті розмістили поштове відділення.

Сім'я селянина Шпортуна Григора складалася з дружини Олександри та п'ятьох дітей: Романа, Явдохи, Федора, Іллі, Йосипа. З голоду померли старі Григир та Олександра, три їхні сини.

Вигнали з хати Когута Федора з дружиною Надією та дітьми, а в хату засів директор початкової школи Дворак Павло Адамович, пізніше сидів другий директор Овсієнко Кирило Северинович, а вже після війни розібрали її і побудували декілька класних кімнат.

Вигнали з хати і заслали до Сибіру Герасимчука Юхима, а в його хаті розмістили сільську крамницю.

Розкуркулено і пограбовано було Іщука Антона Федоровича. Його хату використали для колгоспної контори. Сам він помер з голоду, а дружина Явдоха з трьома дітьми мусила багато років скитатись по сусідах. Нарешті збудували на три віконниці хатинку, в якій і дожила до смерті.

Розкуркулено Василя Олексика, його заслано, а хату розібрали на будівництво колгоспної комори.

Пограбовано селянина Лемківського, а в його хату поселився комнезам Зіневич Янко.

Комнезамівці Микола Безпалько, Кравчук Микола, Чупахін Гнат, Когут Антон вирішили «обучити» майстерності розкуркулення Іщука Івана Федоровича. Визвали його до сільської ради і наказали іти з ними розграблювати Шпака Михайла. Привели до хати Шпака, Безпалько Микола вибив гвинтівкою вікно. У колисці лежало немовля. Безпалько наказав Іщуку Івану:

— Бери колиску з дитиною і викидай через вікно на двір.

Іщук сказав:

— Я цього робити не можу, щоб безневинну малу дитину викинути на двір, на холод, то потрібно бути душогубом.

І відмовився це робити. Його було заарештовано і зачинено в сільській раді. Коли стемніло і комнезами п'яні курили і дримали, прибиральниця сільської ради сказала через двері Іщуку Івану:

— Вибивай вікно і тікай. Я чула, як вони зговорилися тебе вночі розстріляти.

Іщуку вдалося втекти. Він деякий час переховувався, а потім влаштувався вивозити на цвинтар померлих з голоду односельчан.

А коли його сім'я почала пухнути з голоду, то його дружина Олена пішла до своєї рідної сестри Агати, яка була заміжня за комнезамом Чупахіним Гнатом, щоб та дала хоч з відро висівок. Та їй сказала:

— Віддай мені ті золоті кульчики, що тобі дала мама, коли помирала.

Та була змушена віддати. А щоб спасти сім'ю від голоду, то вона пізніше їй виносила і хустки, й подушки, й інші речі.

Чупахіна через деякий час партія направила головою колгоспу у сусіднє село Ріжки. Так він вихвалявся сміючись:

— О, я там за рік колгосп підняв на ноги, так що він і тепер до пам'яті не може прийти. Туди я з Агатою їхав на голому возі, а назад через рік привіз три гарби добра.

Розграбовано господарство селянина Семена, хату конфісковано, а його самого старого і хворого винесли на подвір'я на мороз.

Хочеться розповісти, як знущалися комнезами і взагалі радянська влада над сім'єю Слюсарчука Павла та його дружини Марії. За несплату заготівлі (виставлялася така кількість пудів зерна, що було наперед відомо, що у селянина немає) його було викинуто з хати. В хату засів комнезам Безпалько Микола. Через пару місяців він сказав Слюсарчуку, що дай мені 350 крб. і сідай у свою хату. Господар сплатив йому цю суму і поселився в своїй хаті. Через місяць сільська рада його знову вигнали з хати, і на цей раз у хаті поселився новий голова сільської ради Збайрацький Сергій. На щастя він одружився на родичці дружини Слюсарчука. Головував він у селі недовго. Виїжджаючи із села, він повернув хату власнику. Нова місцева влада втретє забирає хату у Слюсарчука, а в неї сідає секретар сільської ради Федоренко Василь. Він просидів у хаті аж до 1939 року, а після розлучення із своєю дружиною було оголошено, що хата продається, але вже без хліва, якого він згнів. Слюсарчук продав корову, теля, порося і нарешті знову поселився у своїй хаті. Сам Слюсарчук уже помер, а дружина Марія, що вік проробила в колгоспі, самотньо доживає у своїй дорогій хаті.

Записав Михайло Кравчук.

Січень 1993 р.